

NAPREJ

Glasiło jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petič vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Deklaracija srbske socialne demokracije.

Povodom proglasitve narodnega ujedinjenja Jugoslovancev v srbski Narodni Skupščini, je podal sodrug Dragiša Lapčević v imenu socialne demokracije v Srbiji naslednjo deklaracijo:

Socialna demokracija v Srbiji iskreno želi in toplo pozdravlja nacionalno ujedinjenje vseh narodov, da si je to neznatna cena za preogromne žrtve in velikanska zla, ki jih je napravila vojna celim pokolenjem in vsemu človeštvu. Narodno ujedinjenje je pravzaprav zadeva, ki se razume sama po sebi. Rešitev narodnega vprašanja ovirajo pri ekonomsko nerazvitih narodih velike kapitalistične države, kar je zlasti dokazala svetovna vojna. Z odpravo privatne lastnine in zameno kapitalističnega načina proizvodnje s socialističnim bi bilo tudi nacionalno vprašanje najradikalneje rešeno in nacionalno ujedinjenje najpopolneje izvedeno v korist ne le poedinih, marveč vseh narodov brez bojov in opustošenja, ki ga ti puste za seboj.

Srbi, Hrvati in Slovenci so en narod, ker imajo en jezik in enaka ostala narodnostna svojstva. Kot en narod se tudi čutijo in izvedli so ujedinjenje. Zato je njih ujedinjenje v eno nacionalno državo velika politična, ekonomska in kulturna potreba, kar je izven vsake diskusije. Z nacionalnim ujedinjenjem dobi proletarijat širše polje za agitacijo in organizacijo in uspešnejšo oporo za razvoj razrednega boja ter v skrajnem slučaju, za obračun s svojo nacionalno buržoazijo. Z nacionalnim ujedinjenjem preneha možnost, da bi skrivala buržoazija pod nacionalizmom svoj razredni egoizem, definitivno pa preneha tudi izgovor, da je potreben skupen, reakcionaren in politično nad vse nevaren militarizem, ki je trajno opravičeval svojo nujnost z razlogom, da se mora naš narod popolnoma ujediti.

Zaradi velikih političnih, ekonomskih in kulturnih potreb našega naroda in balkanskih narodov vobče, zaradi opravičene slutnje, da mi, kakor tudi ostali balkanski narodi ne postanemo fakične kolonije inozemskega finančnega, trgovskega in industrijskega kapitala ter zaradi velike potrebe miru, je potrebno, da započeto delo nadaljujemo in da sporazumno s sosednimi narodi nemudoma saniramo razmere, ki so vsled vojne nastale na jugovzhodu Evrope. Naše narodno ujedinjenje dobi pravo vrednost le z ujedinjenjem vseh balkanskih narodov v federaciji balkanskih republik in z omogočitvijo mirnih sporazumov in federacije z ostalimi sosednimi narodi.

V ujedinjeni državi SHS je potrebno, da se takoj izvede:

1. Odpraviti vse fevdalne ostanke in fevdalno lastnino, a kmete napraviti za svobodne državljane;
2. Konfiscirati vse imetje cerkve vseh ver;
3. Ločiti cerkev od države;
4. Iztrgati šolo vplivu cerkve in jo proglasiti za svobodno;
5. Odstraniti vse privilegije, kakršnegakoli izvora so že;
6. Odpraviti vse uredbe, ki nosijo na sebi značaj separatizma in ki bi utegnile vzdrževati plemenski ali pokrajinski separatizem, toda uvesti najpopolnejšo samoupravo v občinah in vseh upravnih ter administrativnih enotah;
7. Uvesti za vse volitve splošno volilno pravico za oba spola in proporcni volilni sistem do njenih skrajnih konsekvenc;
8. Uvesti osemurni delavnik, zajamčiti varstvo delavstva in popolni razmah delavskega razrednega boja.

V varstvo beguncev.

Naredba poverjenštva za socialno skrbstvo, s katero se daje potrebne določbe k naredbi celokupne Narodne vlade SHS z dne 9. januarja 1919, šte. 260 v varstvo beguncev.

I.

Pravico do begunske podpore po § 1. zgoraj navedene naredbe se prične z dnem 15. januarja 1919. Osebe, ki do sedaj niso uživale državne begunske podpore, ali jim je bila ista iz kateregakoli vzroka odvzeta, pa zadobe po novi naredbi to pravico, se imajo do 31. januarja 1919 zglasiti za podporo pri županstvu sedanjega

bivališča, v Ljubljani pri policiji (policijskih stražnicah), sicer jim gre podpora šele od dneva zglasitve. Županstva (v Ljubljani policija) napravijo na podlagi priglasov razvidnostne liste v enem izvodu ter jih pošljejo pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Potrebne tiskovine naj si županstvo (v Ljubljani policija) pravočasno naročijo pri okrajnih glavarstvih.

II.

Kot »trajno službo« oziroma »trajni zaslužek« je smatrati (le res trajne, ne samo prehodno dobo trajajoče) dohodek, katere prejemajo begunci iz opravljanja svojih stanovskih dolžnosti. Dnevna mezda beguncem domobrancev, ne krati pravice do begunske podpore, kolikor gre ista osebam, živčim z njimi v skupnem gospodarstvu, pač pa samj za svojo osebo nimajo pravice do nje. Prav tako se ne sme odšteti od begunske podpore preživljalni prispevek (vojaška podpora).

Dejstvo, da si ne more preskrbeti stalne službe, oziroma stalnega zaslužka, mora begunec le tedaj dokazati, če pristojna oblast iz tehtnih razlogov to izrečno zahteva.

Pri osebah, ki imajo po § 6. zgoraj navedene naredbe pravico do begunske podpore v znesku 4 K na dan in osebo, je odšteti od te podpore sleherni dalj časa trajajoči dohodek, (tudi podpore), ki ga begunec prejema iz kateregakoli vira.

III.

Ukaz bivšega ministrstva za notranje stvari z dne 16. januarja 1918 drž. zk. šte. 19 ostane, kolikor ne nasprotuje gorenjim določbam, v veljavi. Člen IV., prvi odstavek označenega ukaza se izpremeni v toliko, da more o zahtevi naknadne begunske podpore v smislu § 9. drž. zak. z dne 31. septembra 1917 odločiti tudi okr. glavarstvo sedanjega bivališča, ako se sedež okrajnega glavarstva, kjer je imel begunec pred évakuacijo svoje stalno bivališče, nahaja v ozemlju, ki je sedaj okupirano po Italijanih ali Nemcih ter prosilec nedvomno dokaže, ne le, da so dani vsi pogoji, na podlagi katerih bi se mu po zakonu morala prisoditi naknadna begunska podpora, temveč tudi, da te podpore še ni prejel.

Politični pregled.

— **Razglas Narodne vlade v Ljubljani.** Narodna vlada v Ljubljani je izdala nastopni uradni razglas: Obenem z naredbo celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 9. januarja 1919, glede omejitve alkoholizma (pijančevanja) je izšla naredba policijskega ravnateljstva v Ljubljani, s katero se za Ljubljano določa policijska ura za gostilne z 8. uro zvečer in za kavarne z 9. uro zvečer. Ker so nastali dvomi, ali z ozirom na omenjeno naredbo Narodne vlade velja tudi naredba ljubljanskega policijskega ravnateljstva o policijskih urah, se občinstvo opozarja, da je strožja naredba policijskega ravnateljstva o policijski uri v Ljubljani naprej do preklica veljavna. Politične oblasti I. stopnje smejo namreč v smislu § 9. navedene naredbe celokupne Narodne vlade izdati tudi strožje predpise, kakor so oni v vladni naredbi. Za Ljubljano veljajo tedaj vobče določila vladne naredbe o omejitvi pijančevanja, glede policijske ure pa do preklica strožji predpisi naredbe ljubljanskega policijskega ravnateljstva.

— **Jugoslovanska vojaška pisarna na Dunaju.** Belgrad, 15. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslovanska vojaška pisarna na Dunaju, ki je poslovala dosedaj v imenu Narodnega vječa v Zagrebu, je dobila sedaj pooblastilo za nadaljno delo od vojnega ministrstva SHS, kateremu je tudi podrejeno. Pisarna bo osnovala ekspoziture v onih krajih Nemške Avstrije, kjer se nahaja večje število jugoslovanskih vojakov.

— **Industrijska in trgovska podjetja na Hrvatskem.** Zagreb, 14. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Kakor znano, je pred kratkim izdala hrvatska vlada naredbo, ki zahteva pod težkimi gmotnimi kaznimi, da morajo ona industrijska in trgovska podjetja, ki imajo svoje sedeže pa zunanje dežele premestiti vodstvo podjetij v ozemlje države SHS. Večina prizadetih podjetij je tej zahtevi že ugodila. Samo hrvatske vicinalne železnice, ki imajo svoj sedež v Budimpešti se dosedaj še niso odzvale. V četrtek bo v Zagrebu seja poverjenštev, kjer bo tudi sklenjeno, kako naj se ravno s temi in drugimi podjetji, ki do sedaj še niso ugodile omenjeni naredbi.

— **Iz Nemške Avstrije.** V Nemški Avstriji, kjer bodo 16. februarja volitve v konstituanto, divja že sedaj z vso silo volilni boj. Najhujši je med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati, oziroma med listoma »Reichspost« in »Arbeiterzeitung«. »Reichspost« prinaša namreč toliko — samoobsebi umevnih — laži, da ji ugovarjajo čitatelji sami. Po blamaži utihne za par ur, pa se zopet spomni česa in — zlaže se znova itd. — Vsak dan se vrši kaka deseterica volilnih shodov, shodov za pridobitev državljanstva itd. — **Pred nekaj dnevi je odkrila sodr. »Arb. Ztg.« veliko »zaroto« veleindustrije in velekaptala — s Karlom Auerspergom na čelu — proti delavstvu in socialni demokraciji. »Nabrali« so deset milijonov kron za boj. Izdali so velik oklic na industrijo, iz katerega vidimo, da hočejo delavstvo popolnoma zatreti. »Kneza« K. Auersperga pa tako poznamo kot največjega sovražnika delavcev še iz gosposke zbornice. O celi stvari poročamo na drugem mestu, ker je zelo zanimiva in poučna ob enem. — Tudi nemški Štajerci se pripravljajo z vso vnemo na volitve. Povsod so že kandidatne liste izgotovljene. — V Warnsdorfu je bilo rojenih v letu 1918 94 otrok; umrlo je pa v istem letu 569 ljudi. Vojska je pa še vendar le jeklena kopelj narodov, vsaj po mnenju krščanskih socialcev. — Na Dunaj se je vrnil bivši poslanec Dürich, ki je ušel ob početku vojne z mnogimi tovariši v ententne države.**

— **Četli ob bavarški meji.** Feb. 14. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Četli so zasedli bavarsko mejo tikoma pred bavarskim ozemljem. Straže stoje čisto blizu druga od druge in sicer ob vsej češko-bavarski mejni črti.

— **Bissolati o Jugoslaviji.** Rim, 12. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: O jadranskem problemu je Bissolati v svojem govoru v Scali izjavil nastopno: Italija ne more izreči svojega nezanimanja glede usode Italijanov na obali in na otokih južno od Istre. Ostane pa vprašanje, ako se mora v interesu Evrope in Italije zahtevati varstva in garancije po prispojtvah. Italija mora zvezo z novo jugoslovansko državo okrepiti, ki je doslej mnogo pripomogla k zmagi.

— **Seja češke narodne skupščine.** Praga, 14. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V današnji seji narodne skupščine je govoril v debati o zadnji izjavi ministrskega predsednika dr. Kramerja poljedelski minister Prašek. Za članico narodne skupščine Zeninove, ki je govorila proti oduštvu, je poprijel besedo dr. Stransky. Rekel je, ad se mora narodna skupščina odločiti ali za rusko orientacijo, ali pa za evropsko in ameriško smer. Dr. Stransky je tudi mnenja, da se mora odločiti, kaj naj se zgodi s češkim boljševikom Muno, ki je prišel kot odposlanec sovražne Rusije na Češko. Nato povzame besedo ministrski predsednik dr. Kramer. Izjavil je: »Slišal sem, da je bila vložena tudi interpelacija glede zavarovanja naših sil in da se je očitajo vladi, češ da je v tem oziru v vladni izjavi vrzel. Priznati moram, da je to res. Ker so v zadnji dobi nastala v naši javnosti dvomi, da-li je naša vlada v tem pogledu kaj izjavila, dovoljujem si predložiti dokument, ki ima za to stvar poseben pomen. Minister za zunanje stvari dr. Beneš me je pooblastil, da obelodanim pogodbo, sklenjeno med francosko in našo vlado na dan sv. Vencelja 1918. Pogodbo je podpisal za vlado francoske republike minister Pichon in za češko-slovaški narodni svet na Češkem generalni tajnik dr. Edvard Beneš. Pogodba se glasi: Pogodba sklenjena med vlado francoske republike in čehoslovaškim narodnim svetom glede države čehoslovaškega naroda: Čehoslovaški narod bo za dobo sedanje vojne podpiral francosko republiko s svojo armado. Glavno in najvišje vodstvo armade ostane v rokah narodnega sveta, ki jo bo po zahtevah položaja uporabljal na različnih bojiščih. To uporabo uredi med francosko vlado in čehoslovaškim narodnim svetom vojaška konvencija. Francoska republika priznava čehoslovaški narod za zavezniški in bojujoči se narod, čigar suverenost predstavlja čehoslovaški narodni svet s svojo v dejstvu obstoječo vlado. Francoska vlada se obveže, da bo tudi nadalje podpirala svobodno čehoslovaško državo in da bo sodelovala pri realizaciji

rekonstrukcije neodvisne čehoslovaške države v njenih zgodovinskih mejah. Francijo in čehoslovaško državo bodo družili tudi v bodoče prijateljski odnosi. Čehoslovakom se bo dovolilo, prisostvovati konferencam, v katerih se bo pogajalo o čehoslovaškem ozemlju. Čehoslovaki bodo imeli v Franciji iste pravice, kakor državljani prijateljskih narodov. Dr. Kramar citira nadalje brzojav ministra za zunanje stvari Pichona, kjer tudi slovesno obeta, da se bo čehoslovaška država ustanovila v svojih zgodovinskih mejah. Dr. Kramar je nadalje izjavil: Moremo torej reči, da so dvomi glede mej nedopustni. Dr. Kramar se sklicuje na formalno pogodbo v Franciji in izjavlja, da mislijo tudi drugi zavezniki tako. Dr. Kramar nadaljuje: Zastopnik angleškega kralja je dospel včeraj v Prago in brzojavka iz Italije nam javlja, da bo tudi Italija imenovala svojega zastopnika pri nas. Interes vseh, ki živijo z nami v skupni domovini in v skupni republiki zahteva, da opustijo svojo agitacijo proti nam in da pokažejo, da uvažujejo razmere, ki so močnejše nego njih volja, kakor končno tudi, da so v stanu delati z nami za blaginjo vsega prebivalstva čehoslovaške republike. (Burno odobravanje.) Seja je bila nato prekinjena. Prihodnja seja jutri.

— **Nemška Avstrija in njeni sosedi.** Dunaj, 14. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Nemško-avstrijska vlada je večkrat pri nevtralnih državah, pri Zedinjenih državah in pri ententi protestirala proti zasedbi Nemške Češke, Sudetske dežele in okrožnega glavarstva Znojma po Čehoslovakih ter nemških ozemelj na Koroškem in na Štajerskem po Jugoslovanih in prosila za odpomoč. Zastopala je stališče, da bo mirovna konferenca določila meje teh ozemelj. Da se pa pojasni želje naroda, naj se čimprej izvede ljudsko glasovanje in naj se določi razsodišče. Glasom odgovora francoskega ministrstva za zunanje stvari z dne 20. decembra 1918. švicarskemu poslanstvu v Parizu, se ne more ugoditi temu predlogu. Francosko ministrstvo pripominja pa, da se bodo definitivne meje med čehoslovaško državo in Jugoslavijo zares določile na mirovni konferenci. Radi tega se bodo zavezniške vlade čimprej posvetovali o tem vprašanju. Medtem pa naj ima čehoslovaška država po mnenju francoske vlade in po pripoznanju zavezniških vlad do odločitve mirovnega kongresa za meje zgodovinske meje province Češke, Moravske in Šlezije. Kar se tiče Slovaškega, imej čehoslovaška država nastopne meje: Donava od sedanje zapadne meje ogrske do reke Ipoly, potem ob reki Ipoly do mesta Rima Szombat, potem v ravni črti od zapada proti vzhodu do potoka Unka, dalje ob potoku Unki do meje Galicije. To je črta, za katero je Ogrska po naročilu generala Franchet d'Esperaya umaknila svoje čete. Meja je torej sedaj resnično uvaževana. Poročilo francoskega ministrstva jasno kaže, da ni nobene izjave entente čehoslovaški ali jugoslovanski državi glede njenih mej in podjarmljenja nemškega ozemlja. Ententa stoji na stališču, da se bodo definitivne meje čehoslovaške in jugoslovanske države določile na mirovnem kongresu.

— **Masarykova izjava.** Praga, 14. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča brezlično iz Haaga: »Times« objavljajo daljši razgovor svojega korespondenta v Pragi s predsednikom dr. Masarykom, v katerem je predsednik poudarjal potrebo poštne zveze s zavezniškimi državami in uvedbe značne zveze med Prago in Strassburgom. Kar se tiče državnih mej, se bo Čehoslovaška republika podvrgla razsodbi mirovne konference. Ozemlje, ki ga Poljaki zahtevajo zase ni izključno Češko. To je pravzaprav dežela, ki ne pripada nikomur, ki pa ima veliko gospodarsko važnost. Tamošnjih manjšin ne smemo izročiti Poljakom, ki so zasedli vsa sporna ozemlja. Poljaki do sedaj nimajo stalne vlade in v lastnem ozemlju ne morejo vzdržavati reda. Zaradi tega so to ozemlje priznali Čehom. Predsednik je nadalje govoril o ogrskih Ukrajincih in ugotovil, da so zaprosili, da se smejo pridružiti Čehom. Tega koraka Čehi niso provocirali, odkloniti te prošnje pa ne morejo.

— **Nemci ne smejo imeti stikov z boljševiki.** Pariz 14. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Glede današnje konference poroča »Matin«, da bodo zavezniški uredili preskrbo poljske armade z municijo in živili in da bodo eventualno poslali tudi ojačenja. Povodoma obnovitve premirja z Nemčijo bodo zavezniški zahtevali, da Nemci ne bodo smeli imeti ne posredno in tudi ne neposredno tajnih stikov z boljševiki, da Poljakom ne povzročajo težkoč. Kot kompenzacijo za te nove zahteve bo Nemčija dobila živila, za katere je prosila, in pa gotova jamstva finančnega značaja.

— **Vojaški svet na Ogrskem.** Budimpešta, 14. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vojaški svet je sklenil včeraj, naj se zahteva, da preide vsa vojaška oblast na vojaški svet, da je vojni minister podložen vojaškemu svetu in da vojaški svet izvoli vrhovnega poveljnika armade. Vojni minister naj bi imenoval častnike šele od polkovnika navzgor. Navzočih komunistov niso pripustili k besedi.

— **Budimpešta v kritičnem položaju.** Budimpešta, 14. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Nad mestom in okrajem ostrogonskim je priglasižen prekri sod. V zadnjih dneh je bilo tam več pletitev, ki so se jih udeležili tudi vojaki 14. honvedskega polka in 26. pehotnega polka. Po proglasitvi prekega sode so vojaki zapustili mesto. Ostrogonski narodni svet je sklenil, da se ne bo upiral

vkorakanju čehoslovaških čet v mesto. Čehi nameravajo zasedati premogovnike v bližini Ostrogona, kar bi pomenilo katastrofo za Budimpešto. S tem zasedenjem je ogrožena dobava elektrike in vode mestu Budimpešti.

— **Balkanski in ogrski problem na mirovni konferenci.** Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) »Le Journal« objavlja razgovor z udeležnikom mirovne konference, ki je izjavil, da prideta balkanski in ogrski problem šele v drugi polovici mirovne konference v razpravo. Dejal je, da bo Rumunija dobila le del Sedmograške; Banata tudi ne bo dobila, ker ga mirovna konferenca prisodi večinoma Srbiji.

— **Seja medzavezniškega vojnega sveta.** Pariz, 14. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Današnja seja najvišjega medzavezniškega vojnega sveta je trajala od 2. in pol do 5. in pol. V gospodarskem oziru je sklenil vojni svet preskrbo Nemčije in obmejnih dežel Jugoslavije, Čehoslovaške, Poljske, Madžarske in Rumunske. Nemčija bo morala oddati vse ladje, ki jih ima še v svojih ali v nevtralnih lukah, da se uporabijo za prevoz živih odkoderkoli in kamorkoli. Z gospodarskega stališča zahtevajo zavezniški od Nemčije vrnitev vsega gradiva, ki so ga čete odpeljale iz tovarn vpadnega ozemlja, v kolikor se to da dognati. General Foch bo stavil predloge glede zavarovanja denarnih zalog. Zahtevali bodo tudi jamstva glede shranitve zlata državne banke zunaj Berlina radi boljševikov. Glede mornariških vprašanj zahtevajo novi pogoji za premirje od Nemčije, da natančno izpolni določbe o oddaji podmorskega gradiva. Nemških luk ne bodo zasedli. Vprašanje vojaške intervencije na Poljskem proti boljševikom so odgodili. Olajšave, dovoljene po premirju z dne 11. novembra glede Gdanske ostanejo v veljavi. Ko so določili nove splošne določbe premirja, je zapustil general Foch zborovalnico. Odpotoval bo zvečer v Trier. Po odhodu generala Focha so zastopniki zaveznikov velesil v medzavezniškem svetu nadaljevali posvetovanja glede načrta mirovne konference. Najprvo so razpravljali o številu delegatov posameznih držav. Sklenili so, da bodo imeli Francija, Anglija, Amerika, Italija in Japonska po pet delegatov, Belgija, Srbija, Grška, Poljska, Čehoslovaška država, Rumunska in Kitajska po dva delegata Portugalska in države, ki so le prekinitve odnose z nekdanjimi osrednjimi silami, bodo imele samo po enega zastopnika. Glede zastopstva Brazilije bodo določili posebej. Kar se tiče pod angleškim pokroviteljstvom nahajajočih se držav, so pripoznali glavnim mestom Kanade, Avstralije, Južne Afrike in Indije še po enega posebnega zastopnika. Nova Zelandija in Nova Fundlandija bosta odposlali po enega delegata. Zastopstvo jugoslovanske kraljevine bodo določili kasneje; prejkone pa bodo Hrvatje in Slovenci zastopali po enem številu delegatov, ki so ga določili za Črnogoro. Tega števila še niso določili zaradi političnega položaja v tej kraljevini, ker se nekdanja vlada brani, pripoznati stališče onih soplemenjakov, ki so za priklopitev Črnogore k Jugoslaviji. Vprašanje ruskega zastopstva na mirovni konferenci so odgodili. Omeniti se mora še, da bo imela vsaka država na mirovni konferenci samo po en glas neglede na to, koliko delegatov jo bo zastopalo. Glede načina posvetovanj so sprejeli predlog predsednika Wilsona, da se bodo različni problemi odkazali strokovnjaškim komisijam. V seji v sredo bodo ministrski predsedniki petih velesil določili način delovanja, vodilna načela in poslovalni red za konferenco. Prva skupna seja bo 18. t. m. po povratku Orlanda iz Italije. Otvoritveni govor bo imel predsednik Poincare. Nato bodo izvolili predsedništvo.

— **Sestava angleškega ministrstva.** London, 12. jan. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Uradno se poroča: Novi kabinet je sestavljen tako-le: Ministrski predsednik Lloyd George: lord-vodja razprav v spodnji zbornici — Bonar Law: lord-predsednik in vodja razprav v zgornji zbornici — lord Curzon: ministri brez portfelja Barnes in sir Eric Cadder: lord-kancler — sir Friderik Smith: minister za notranje stvari — Shortt: minister zunanjih stvari — Balfour: minister za kolonije — lord Milner: minister za vojno in letavstvo — Churchill: poljedelski minister — Prothere: naučni minister — Fischer: minister za oboroževanje — Weir, ki je določen za ministra za prehrano in za opremo: minister za Indijo — Montagu: minister za prehrano — sir Roberta (delavska stranka): mornariški minister — Walter Lorg: trgovinski minister — sir Albert Stanley: minister za javna dela — sir K. S. Horne: minister za penzije — sir Laming Worthington Evans: minister za narodno ujedinenje — sir Auckland Geddes: zakladni minister — Auston Chamberlain: lord-namestnik za Irsko — maršal French: — državni podtajniki: zunanje stvari — Cecil Harmsworth: letalstvo — generalmajor Seely: glavni tajnik za Irsko — Mac Pherson: državni podtajnik za Indijo — sir Sincha, ki je prvi Indijec v angleškem kabinetu. Namerava se ustanoviti ministrstvo za ceste in promet, ki mu bo načeloval sir Eric Geddes, Prothere in Weir sta postala člana zgornje zbornice. Dosedanji vojni kabinet ostane.

S seje Narodne vlade SHS

S 44. seje v Ljubljani z dne 10. januarja 1919.

Pisarna odseka Narodnega sveta za zasedeno ozemlje, ki ima nalogo pripravljati gradivo za mirovno kon-

ferenco, se razširi po načrtu, ki ga je predložil dosedanjí vodja pisarne dr. Zolger ob odhodu v Beograd.

Da bo mogoča kontrola nad osebami, ki potujejo v ozemlje Slovenije in iz njega, se izdajo začasno posebna določila za potovanje preko mej Slovenije. Podrobnosti določa naredba, ki stopi v veljavo 17. januarja 1919.

Razpuste se vsi narodni sveti in narodne straže v Sloveniji razen Narodnega sveta v Ljubljani v smislu sklepa skupne vlade v Beogradu. Gotovina v denarju se odda pri likvidaciji narodnih svetov finančni deželni blagajni, ostalo premoženje pa tja, kamor bo določilo poverjeništvu za javna dela.

Nemška Avstrija je razpisala volitve za narodno skupščino tudi v krajih, ki spadajo k Sloveniji, dasi je Narodna vlada že protestirala svoj čas proti tej nakani. Narodna vlada je o zadevi ponovno protestirala.

Poverjeništvu za promet se naprosi, da izda dogovorno za Beogradom naredbo, v kateri se določijo ugodnosti za državne uradnike pri vožnji po državnih železnicah v vsej Jugoslaviji. Za ugodnosti pri vožnji po južni železnici se mora vsak uradnik obrniti sami na ravnateljstvo južne železnice.

Za begunce s Koroškega veljajo glede begunskih podpor ista določila kakor za druge begunce.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave predlaga Narodni vladi, naj dovoli, da se »Lontovž« s ploskovino 517:48 m² in poleg tega še areal z dvoriščem v obsegu 340:53 m² proda Slovenski kmetijski družbi za 80.000 kron proti temu, da ista odstopi Narodni vladi del botaničnega vrta s ploskovino 1408 m². Predlog se sprejme.

Hranilnica in posojilnica v Gorjah je bivšemu deželnemu odboru kranjskemu ponudila v nakup Vintgar z Žumrovo restavracijo in pripadajočim posestvom. Deželni odbor je v seji dne 22. oktobra 1918 nakup v principu sklenil. Narodna vlada sklene, da se izvrši ogled po poverjeniku za javna dela, ki naj o zadevi poroča. Vintgar bi se kupil za državo SHS.

Koroška deželna vlada se je obrnila na Narodno vlado z vprašanjem, če je pripravljena, pričeti pogajanja za premirje. Pogajanja so mogoča pod pogojem, da Nemci takoj ustavijo sovražnosti.

S Koroškega so došla zanesljiva poročila o nasilstvih Nemcev proti slovenskemu prebivalstvu, ki dostikrat ni varno niti življenja, in proti ranjencem. Narodna vlada bo obvestila o počenjanju koroških Nemcev skupno vlado v Beogradu, državni urad za zunanje zadeve na Dunaju in zastopnika čehoslovaške republike na Dunaju s prošnjo, da sporoči tozadevno noto tudi ententi. Narodna vlada je razpravljala o sredstvih, kako odpomoči pomanjkanju stanovanj v Ljubljani. V sredo, dne 15. januarja se bo vršila v tej zadevi enketa, ki jo priredi poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Narodna vlada kupi za svoto 3000 kron knjižnico graškega geologa dr. Stacheja, ki se je pečal z geološkimi raziskavanji v ozemlju sedanje Jugoslavije. Knjižnica šteje 3818 zvezkov in se namesti v licealni knjižnici v Ljubljani.

Vestnik „Svobode“.

Delavsko izobraževalno društvo »Svoboda« naznaja svojim podružnicam, da pošiljajo odslej svoje dopise na naslov: **Tajništvo del. izobraž. društva »Svobode«**, Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 6, II. nadstropje. Na isti naslov naj se obračajo tudi sodrugi in sodružice po deželi, ki želijo, da se v njihovem okraju ustanovi podružnica. Uradne ure tajništva so vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne; med tem časom se lahko priglasižajo novi člani ter vplačuje članarina. — Daje opozarjamo vse naše podružnice, da po možnosti pošljejo svoje odposlane na strankino konferenco, ki bo v nedeljo, dne 19. januarja v Ljubljani, dobili bodo ob tej priliki vsa potrebna navodila.

Odbor.

Sodrugi in sodružice, ki imajo godala (gosií itd.) in bi hoteli sodelovati v godalaškem orkestru, naj se prijavijo ustmeno ali pismeno v tajništvo »Svobode«, Selenburgova ulica štev. 6, II. nadstropje.

Upravništvo družinskega lista »Svobode«, ki ga bo izdajala »Svoboda« in ki v kratkem izide, je v Selenburgovi ulici štev. 6, II. nadstropje. List bodo dobivali člani »Svobode« brezplačno. Sicer stane letno 14 K. Naročniki naj se pošilja na gori navedeni naslov.

Iz stranke.

Vse naše politične organizacije in sodruge opozarjamo, da se je ustanovilo posebno politično tajništvo jug. soc. dem. stranke, in prosimo, da se vse tozadevne dopise naslovlja na to tajništvo v **Franciškanski ulici št. 6, I. nadstr. »Učiteljska tiskarna«**. Obenem prosimo vse politične organizacije, da naj pošljejo na politično tajništvo imena svojih odbornikov ter navedejo število članov njihove organizacije.

Ljubljanski zaupniki

političnih in strokovnih organizacij se vabijo jutri v četrtek zvečer takoj ob 6. uri na posvet o važni stvari v restavracijo Narodnega doma. — **Tajništvo.**

Dopisi.

Iz radovljanskega okraja. Nejasen politični položaj se polagoma bistri in izza oblakov dima in prahu, ki ga je pustil za seboj polom habsburške monarhije, vstajajo počasni obrisi bodočega razvoja. Sedaj vladajoči sloji, kapitalisti naših malih razmer in takozvana »inteligenta«, mislijo, da je preobrat že dovršen, in da ne bo imel socialnih posledic, ako bodo oni, ki s smatrajo za gospode, položaja, pazili in držali z močno roko preprosto ljudstvo v kleščah. Jesenice bi v tem oziru mogle mnogo povedati. Tudi je poročal »Napreč«, da so v Radovljici žandarji aretirali somišljenika soc. dem. stranke, ker se je »predznil« govorniki o svojih političnih nazorih in navzočnosti tamšnje inteligence in z njimi popivajočega žandarja. Zadostuje, da se izrazi malo bolj svobodno, da izrečeš najmanjše dvome o edinozveličavnosti sedanje vlade in oktroirane državne oblike, takoj te žandar osumi, da si boljševik (za časa cesarjev so govorila ista usta »veleizdajalec!«) in zapro te v arest, da lahko tedne in mesece vzdihuješ po svetlem solncu in zlati svobodi. Množe se vsaki dan vesti, kako brutalno postopajo žandarji, ki se sami priznavajo za avant-gardo vladajočih magnatov, vse pogostejše se vidijo prizori, kako pretepajo kmečke fante do krvi, jih uklepajo v verige in gonijo v zapor. Naši ljudje so se naveličali samozatajevanja pod cesarskim režimom, preveč so trpeli dolga leta po vseh concih Evrope in bili potokom svojo kri. Ko pridejo domov jih teptajo z nogami oni magnati, ki so se skrivali lepo doma, polnili svoje žepke s tisočaki in pa oni žandarji, ki so gonili pod habsburško vlado naš narod do bojišča z bajoneti, potem pa se vračali domov, kjer je bilo bolj varno kot pa na fronti. Ni čudno, da se vedno glasneje čuje med narodom trpinom zamolkli ropot proti vsakemu nasilju. Poglejte samo občine kot so n. pr. Gorje, Bled, Begunje, Lesce itd. Povsod vlada strašno ogorčenje proti županom in lokalnim magnatom, ki so jih med vojno izrabljali in jim v zvezi s cesarsko vlado prizadejali celo vrsto krivic. Pojavljajo se tu in tam izgredi kot n. pr. v Gorjah. Ljudje so že preveč trpeli, tako, da je začela prenapeta struna pokati. Narod sam išče rešitve iz te strašne situacije in željno povprašuje po pravi ljudski organizaciji. Preprosti človek je danes uverjen, da je njegova pot mogoča samo v socialno-demokratsko stranko, ki edina priznava in dejansko skuša uveljaviti popolno narodovo svobodo, bodisi politično ali pa gospodarsko. Mali kmet in delavec tvorita pretežno večino jugoslovanskega naroda, ona sta bodoča nositelja narodne suverenosti in vlasti. Slovenski trpin išče družbo hrvaškega in srbskega delavskega in kmečkega ljudstva in ne priznava nikakega drugega ujedinitvenja visokoletečih fraz in naslovov, kot pa ujedinitvenje žuljavih rok. Delavni človek jugoslovanskega naroda čustvuje polagoma svojo moč in spoznava historično nalogo. Ni več daleč dan, ko bo vzel sam v lastne roke svojo usodo.

Par besedi govornikom protestnega shoda. Na novega leta dan se je vršil v Unionu protesten shod zaradi okupacije slovenskega dela Koroške po Nemcih. Tam sta koroška govornika napadala nemške socialne demokrate, češ, da so oni prvi, ki so se postavili proti koroškimi Slovincem. To je podlo obrekovanje nemških sodrugov, kajti znano je, da so nemški socialni demokrati vedno spoštovali narodno samoodločbo. Tisti, ki so začeli hujskati na vojno zoper Slovence niso bili socialni demokrati, marveč nemški krščanski socialci in nacionalni šovinisti. Ko sem se hotel na shodu oglasiti k besedi, mi tega niso pripustili, češ, da je že prepozno za govor. Vem pa dobro, da me zato niso pustili govoriti, ker sem povedal, kdo sem in kateri stranki pripadam. Tako se razumeva pri nas svoboda besede. F. P.

Zidanimost. Aprovizacija za civilne osebe v občini Loka. Zidanimost je gnezdo, ki ga niko ne vidi; vse gre mirnim potom za svojim ciljem, tudi vlada je že pozabila, da so v Zidanimostu civilni ljudje, ki potrebujejo živžev. In to hočemo danes malo opisati. V dveh mesecih so dobili ljudje približno 7 kg moke, prej pa že skoro dva meseca nobene. Kje je tukaj krivda? Vodji civilne aprovizacije, dr. Fabjančič in učitelj Zorn, sta umrla, ostala je le še ena oseba, namreč gospa Harbih, soproga že precej znanega nemškega zagrizenca. Gospa Harbih je edina odlična oseba v vsej občini, ki zna voditi civilno aprovizacijo. Vsa občina ne zmore enega moškega, ki bi vzel stvar v roke. To so žalostne razmere; ni nobene kontrole in kar gospa Olga rečejo, to je sveta beseda. Vprašamo Narodno vlado, ali je to na mestu, da ženska sama brez kontrole dela, kar hoče. Samo en slučaj: Mast, ki se je tukaj rekvirirala in oddala gospoj Olgi, se je različno prodajala. Dočim so jo dobili nekateri po 20 K kilogram, so morali drugi plačati kilogram masti po 35 K. Tako se dela tam, kjer ni kontrole. Zahtevamo od vlade, da naredi temu konec, in da nujno preskrbi, da dobi civilno ljudstvo moko, kavo, cikorijo, sol in drugih po-

trebnih reči, obenem pa zahtevamo, da se županstvo pobriga za uvedbo kontrole, kar je zadnji čas, da ne bo prepozno.

Sevnica. Delo vojnih dobičkarjev v Jugoslaviji. V petek 10. januarja je bila v Sevnici huda demonstracija zaradi aprovizacije, in bi bilo lahko prišlo do žrtve. Kdo bi bil za te žrtve odgovarjal, ne vemo, najbolj gotovo bi bilo zopet rečeno: boljševiki, ker naši vojni dobičkarji in stari avstrijski kopitneži imajo navado, da imenujejo delavce, ki pridejo na ulico in zahtevajo kruha, boljševike. Da javnost bolj natančno zve in potem presodi, hočemo stvar bolj natančno opisati. 9. t. m. je naložil dobro znani vojni dobičkar Županc iz Sevnice, ki se mu je že precej trebuh zdebil v času vojne, en vagon moke, ki je bil namenjen za Grače. Ljudstvo je to videlo in se takoj obrnilo na orožništvo in zahtevalo, da se konfiscira in med prebivalstvo razdeli. Poklicalo je župana in glavarstvo, da stvar uredi. Trdilo se je, da je to tisto žito, ki se je med vojno švercalo iz Hrvaškega in se dalo tukaj pri gosp. Zupancu mleti; seveda to nas nič ne briga, od kod je žito, briga nas samo to, da že več tednov ni dobilo delavstvo nobene moke in to je bil povod razburjenosti. Ljudje so vedno čuvali, da se jim vagon ponči ne vzame in v petek zjutraj se je zbrala večja množica okolčanov in Sevnčanov, ki so sami voz porinili k rampi ter znosili v bližnjo hišo moko in zahtevali razdelitev, kar se je ljudski volji tudi moralo ustreci. Poklicano je bilo orožništvo iz vseh krajev; menda so mislili tisti gospodje, ki imajo še vedno polne trebuhe, da bodo ljudi z orožjem lgnali, pa so se zmotili. Povemo le eno, da je orožništvo bolj pametno, kot so pa tisti, ki so jih zahtevali. Kaka nesreča bi bila lahko nastala, če bi ne bilo orožništvo pametno nastopilo. Praznih železcev tudi meč ne ustrahuje, in to si naj tisti frakarji dobro za vselej zapomnijo. Na večer si pa še upa Županc odrediti, da ga mora šest orožnikov v sobi stražiti, dva pa mlin. Imamo pa še več takšnih gospodov v Sevnici, ki mislijo, da ljudstvo spi, oni pa čujejo. Vprašamo Narodno vlado, kje je dobil gospod Županc pravico, da je 11. oktobra 1918 odposlal 73 vreč moke v Trnovo Bistrico, kar je bilo tako strogo prepovedano. Zahtevamo od vlade, da postavi čisto nepristransko komisijo, ki stvar natančno preišče in postavi krivce pred sodišče. Stvar hočemo natančno informirati, in če se le komu las skrivi, bomo energično nastopili proti takemu nasilstvu. Zahtevamo, da se odzame Župancu vsako zaupanje, ker nima do naš Sevnčanov nobenega zaupanja več. Vam, Sevnčani pa kličemo: Vsi solidarno skupaj na delo! Organizirajte se, proč s korupcijo, proč s faloti, ki odirajo Jugoslavijo.

Sevnčanji.

Dnevne vesti.

— **Stanovanjska enketa.** Na torek zvečer je sklicalo poverjeničstvo za socialno skrb enketo glede stanovanjskega vprašanja. Prišli so vsi povabljeni. Poverjenik sodrug Anton Kristan je v kratkih besedah razložil pomen enquete, nakar je referent dr. Žužek poročal o potrebi noveliranja ktnovanjske odredbe Narodne vlade z dne 8. decembra pr. l. V enketi so živahno sodelovali: revident državne žel. sodrug Vencelj, revident fin. dir. gosp. Fröhlich (za društvo hišnih posestnikov), podpredsednik višjega sodišča dr. Regaly (kot odposlanec obč. koristne stanovanjske zadruge), dr. Rupnik, sodrug Ivan Kočmur, sodrug Josip Kopač, kanonik Nadrah, davčni nadupravitelj Lilleg in drugi. Rezultat posveta je novela stanovanjske odredbe, ki bo te dni predložena v pritrdilo Narodni vladi.

— **Torkova seja ljubljanskega občinskega sveta.** Sprejet je bil proti ugovoru in protestu soc. dem. obč. svetnika sodr. Mlinarja predlog glede porazdelitve sedmih občinskih mandatov, ki so jih bili odložili nemški občinski svetniki. Več poročamo o tem na drugih mestih. Nadalje se je odobril sklep Mestne hranilnice glede znižanja obrestne mere za hranilne vloge. Iz aprovizacijskega sklada mestne občine ljubljanske dovoli občinski svet 30.000 kron »Dnevemu zavetišču za revno šolsko mladino«. Zadeva ljubljanskih cest je izzvala daljšo debato, v kateri je prišel na vrsto najprej referat mestnega stavbnega urada. Navedli so se vzrok, zakaj so mestne ceste v tako slabem stanju in zakaj ni mogoče dobiti za njih popravilo potrebnih delovnih moči. Treba je dati delavcem dovolj visoke plače, dobiti se mora nekaj avtomobilov in potrebnega gramozja za posipanje cest. Obč. svetnik Ložar je svetoval, da se zvišajo delavcem dnevne plače na 15 kron, ker je jasno, da za 8 kron ne bodo šli delavci na težavno cestno delo. Župan dr. Tavčar je izjavil, da bo treba počakati s popravili cest do pomladi, do tedaj pa bo treba potrpeti. Na prošnjo uprave cestne železnice je mestni svet dovolil, da se zvišajo tarife cestne železnice s 1. februarjem od 10 na 12 vin., od 15 na 18 vin. in od 20 na 22 vin. Jos. Turk, edini ponudnik, prevzame za letnih 25.000 kron mestne vožnje za rešilno postajo, za prevažanje letnikov in za gasilno društvo.

— **Dovtlpnost »Slovenskega Naroda«.** O torkovi občinski seji poročala namreč včeraj »Slovenski Narod«, da je občinski svetnik sodrug Mlinar zagrozil, da odstopi. To vest popravljamo v toliko, da je sodrug Mlinar stavil določen predlog, da naj se njegov mandat razveljavi in

ga tudi pismeno vložil. Kar se pa tiče 300%, s katerimi se je hvalil g. župan in ki jih dobe socialni demokrati v občlaskem zastopu, je stvar taka: štiri mandate so si gospodje razdelili med esboj, tri so milostno odstopili nam; dalje: zadržje volitve so se vršile na podlagi pluralnega sistema in pod terorizmom ob drugačnih razmerah, danes je zmagal čut demokratizma in je postala prav naša stranka mogočen faktor, ki je glavni pospeševatelj mirnega razvoja in ki dejansko dela na to, da se prepored vrši mirnim potom. Dovtipi pa, ki jih delajo meščanske stranke in meščanski listi, pa nam dokazujejo, da se to čelo ne upošteva. To namreč le priča, da bo morala postati naša taktika nekoliko bolj radikalna in delo še intenzivneje.

— **»Socialistična družba«** priredi danes v četrtek ob 8. uri zvečer širši debatni večer v realki (l. nadstropje, risalnica), in sicer se nadaljuje debata zadnjega večera. Gostje dobrodošli!

— **Cankarjev večer na Vrhniki** se ne vrši, kakor naznanjeno, dne 18. t. m. pri »Črnem orlu«, nego v soboto, dne 1. svečana t. l. ob pol 9. uri zvečer v novo prirejeni dvorani za gledališče in kino-predstave na Vrhniki.

— **Čudno ravnanje!** Ljubljanski občinski svet je sklenil v torkovi seji, da razda sedem občinskih odbor-niških mest, na katera so resignirali nemški občinski svetniki, tako-le: tri socialnim demokratom, enega krščanskim socialcem, enega »delavstvu JSD«, enega stranki SLS, enega stranki JDS. Pribijemo, da je dr. Tavčar, župan ljubljanski, pri tozadevnem razgovoru obljubil vseh pet mandatov naši stranki. Sedaj je snedel besdo. Prav! Mi mu povemo, da naša stranka tudi teh treh mandatov noče ter da bo resignirala še na ono mesto, ki ga doslej ima. S takimi gospodi bo treba sedaj drugače govoriti.

— **Društvo slov. profesorjev v Ljubljani.** Gospodje tovariši romanisti se ponovno vabijo, da se udeležijo važnega sestanka, ki se vrši v nedeljo, dne 19. prosinca ob 10. uri dopoldne v posvetovalnici državne višje realke v Ljubljani. Predmet: Ustanovitev odseka romanistov.

— **Krajna organizacija J. S. D. S. v Škofji Loki** se toplo zahvaljuje prijateljem, ki so darovali za naš sklad, in sicer gosp. Jakob Dermota iz Železnikov K 100, Ant. Košman iz Škofje Loke K 20, neimenovani K 60, še eden neimenovan K 50, Skupaj K 230. — Odbor krajne organizacije J. S. D. S. v Škofji Loki.

— **Pevsko društvo »Slavec«.** Važen sestanek članic in članov pevskega zbora se vrši v petek, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Pridite vsi!

— **Za begunce.** V sled tostvarne naredbe poverjeničstva za narodno brambo se pozivljajo begunci, da najkasneje do 31. januarja t. l. pismeno prijavijo po možnosti vse škode, ki so jim vsled vojne nastale na premičninah in nepremičninah, kakor tudi vse še neporavnane terjatve napram bivšemu erarju, zlasti terjatve za neplačane rekvizicije in terjatve, ki izvirajo iz vojnodaletvenega zakona. Prijave naj se pošljejo posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I. nadstr. Posebne tiskovine za prijave se ne izdajajo.

— **Tajništvo Akademskega Doma v Ljubljani** javlja, da naj se oni dijki, kateri so sporočili svoj vstop v Akademski Dom potom dopisnice, sporočijo Akademskemu Domu ali hočejo biti sprejeti brezplačno ali polovično ali pa bodo plačali vso oskrbo. Dotični dijaki naj to takoj sporočijo tajništvu Akademskega Doma v Ljubljani.

— **Vojna čevljarna zavoda za pospeševanje obrti** sprejema od včeraj naprej v popravilo čevlje, in sicer vsaki dan od 8.—10. ure dopoldne, v Sodnijski ulici št. 1.

— **Izvoz živil iz slovenskega ozemlja.** Kakor je znano, je izvoz živil iz območja Jugoslavije vobče prepovedan. Izvažati se smejo živila preko mej Jugoslavije le s posebnim dovoljenjem. Dovolila za izvoz živil je doslej izdajal prehranjevalni urad Narodne vlade SHS v Ljubljani, oz. roma za slovensko ozemlje Štajerske tudi komisar za prehrano Slov. Štajerija. Ker je z ozirom na vedno vsežje število prosilcev absolutno nemogoče vse te prošnje rešiti pri prehranjevalnem uradu v Ljubljani, je ta urad pooblastil polična okrajna oblastva (okrajna glavarstva in mestne magistrature), da smejo v določenih primerih dovoljevati izvoz manjših množin živil. Ti primeri so posebno: 1. dijakom in vseučiliščnikom, ki so državljani SHS, pa študirajo v inozemstvu; 2. delavcem, ki so državljani SHS, pa gredo v inozemstvo za kruhom in zaslužkom; 3. osebam, ki gredo po službenih in kupčijskih opravkih za krajši čas v inozemstvo; 4. uradnikom in drugim osebam, ki se presele za stalno v inozemstvo, pa žive sedaj še v inozemstvu. V vseh zgoraj omenjenih primerih naj se obračajo prosilci odslej na stvo in 5. osebam, ki imajo v območju SHS zemljiška posevje pristojno okrajno glavarstvo (mestni magistrat). V primerih, za katere ne smejo izdajati izvoznice okrajna oblastva, morajo prosilci vložiti pismeno prošnjo na prehranjevalni urad v Ljubljani, in sicer potom pristojnega okrajnega oblastva. Izdane izvozne dovolitve se vpišejo radi kontrole v posebne sezname. Vsako zlorabljanje izvoznice, kakor tudi navajanje neresničnih podatkov se bo najstrožje kaznovalo. — Za poverjenika: dr. Senekovič s. r.

— **Tedenski izkaz o prenosnih boleznih na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Od dne 1. do 4. prosinca 1919. Difterija: Celjski okraj: Celje mesto (1 oseba umrla), občina Miklavžev hrib (2 osebi oboleli). Gripa:

Ljubljana mesto: (2 osebi oboleli). **Koze:** Ptuj-ski okraj: občina Nova cerkev (4 osebe obolele, 3 umrle), občina Trogovic (1 oseba obolela, 1 umrla). **Tifus:** Ljubljana mesto: (2 osebi oboleli). **Škrlatica:** Ptuj mesto: (1 oseba obolela). — Za teden od 28. do 31. decembra 1918 so bili naknadno naznanjeni še sledeči slučaji: **Difterija:** Brežiški okraj: občina Bizeljso (2 osebi oboleli, 2 umrli), občina Brežice (1 oseba obolela, 1 umrla), občina Sedlarjevo (2 osebi oboleli, 1 umrla), občina Senova (1 oseba obolela, 1 umrla), občina Sevnica (1 oseba obolela, 1 umrla), občina Veliki kamen (2 osebi oboleli, 2 umrli). **Griza:** Brežiški okraj: občina Blanca (3 osebe obolele, 2 umrli), občina Sedlarjevo (2 osebi oboleli, 2 umrli), občina Sevnica (2 osebi oboleli, 2 umrli), občina Veternik (3 osebe obolele, 2 umrli), občina Videm (4 osebe obolele, 2 umrli), občina Zabukovje (5 osebe obolele, 3 umrle). **Otročniška vročica:** Brežiški okraj: občina Blanca (1 oseba obolela, 1 umrla). **Tifus:** Brežiški okraj: občina Brežice (1 oseba umrla). **Škrlatica:** Brežiški okraj: občina Gorjane (3 osebe obolele, 2 umrli), občina Sevnica (1 oseba obolela, 1 umrla).

— **Železniška zveza Ljubljana-Karlovac.** V zadnjem času se vedno bolj množe pritožbe od strani potujočega občinstva radi neznošnih razmer na progi Ljubljana-Karlovac. Osebita pa se potniki zgražajo nad slabimi prometnimi zvezami ita prestopni postaji v Bubnjarcih. Bodi dovoljeno, da podamo tudi od naše strani nekoliko poročila o tej zadevi. Namesto projektovane direktne zveze med Ljubljano in Karlovcem je nastalo po zaslugi bivše madžarske železniške uprave skrpucaio, da so bili potniki prisiljeni prestopati na medpostaji Bubnjarc iz avstrijskega na madžarski vlak. Razmere se še do danes niso prav nič zboljšale vkljub prizadevanju ljubljanskega državno-železniškega ravnateljstva. Kje tiči torej vzrok tem neznošnim razmeram, kje se nahaja ključ njihove rešitve? Kmalu po ustanovitvi Jugoslavije se je s slovenske strani storilo vse, da se končno odstranijo ovire v Bubnjarcih. Koncem novembra je stavilo ljubljansko ravnateljstvo generalnemu ravnateljstvu hrvatskih železnic konkreten predlog, da je pripravljeno takoj prevzeti z lastnim osebjem, stroji in vozovi celokupen promet na progi Bubnjarci-Karlovac. Obenem pa se je izreklo ravnateljstvo celo za to, da prevzame vso progo v svojo upravo in obratovanje. Hrvatsko generalno ravnateljstvo železnic v Zagrebu se je v principu izreklo za predlog ravnateljstva v Ljubljani, vendar pa se direktni promet ni dosedaj vpostavil vsled tehničnih in pa tudi tarifarnih ovir in neprilik. Ker je zadeva načelno rešena, je potrebno, predno se vpelje nameravani direktni promet, vendar odstraniti vse tehnične in druge ovire. Tedaj se bo šele lahko otvorila toliko zaželjena direktna zveza Ljubljane s Karlovcem. Pri tem bodi še omenjeno, da so se storili od strani ljubljanskega ravnateljstva že vsi koraki in da bo skoraj gotovo kmalu uveden direktni promet, ki bo zadoščal vsem sedanjim potrebam.

— **Preskrba civilnega prebivalstva in vojaštva z mesom.** Odkar se je izdala od Narodne vlade SHS, odredka za kmetijstvo odredba, da je nakup in prodaja plemenske živine prost, se je pričela ta odredba na vse mogoče načine zlorabljati. Posestniki in prekupci so se postavili na stališče, da ni v deželi nobene klavne živine več, temveč da je samo plemenska. Kot plemensko živino so potem različni prekupovalci nakupovali in kupujejo živino poljubne kvalitete ter jo spravljajo čez mejo na Hrvaško, nemško Štajersko, zlasti pa na od Italijanov zasedene kraje, od koder je šla ta živina dalje v laške pokrajine ter se je porabila za meso. Izvozili so se iz dežele na ta način najlepši pitani voli. Od časa, ko se je izdala od poverjeništvu za kmetijstvo omenjena odredba, računimo, da se je izvozilo preko mej okrog 5000 glav goveje živine, ki se je plačala za višjo ceno kot pa pri nas. Škodo od tega bodo imeli v prvi vrsti kmetje, ker se je spravilo iz dežele veliko delavnih volov in ker bodo morali v svrhu najnujnejše preskrbe z mesom dajati za zakol v prihodnje res plemensko živino. Vsled informacij, ki jih imamo v rokah, lahko trdimo, da pride v najkrajšem času do tega, ko bomo stradali mésa. Ko pride spomlad, ne bo mesa, in kolikor ga bo, bo jako drago. To je najlepši odgovor tistim, ki propagirajo prosto kupčijo z živino. — Več konzumentov.

— **Razglas.** Železna, pocinkana pločevina, last tvrdke Alojzij Frank v Gradcu, Wickenburggasse, shranjena pri stavb. mojstru Ogrinu v Ljubljani, Konjušna ulica, se za državo zaseže. Upniki omenjene tvrdke Frank naj se zgledajo s svojimi terjatvami pri vojaškem stavbenem uradu (oficijal inž. Pirc), oziroma naravnost pri Narodni vladi SHS v Ljubljani.

— **Razglas.** Vsi oni, ki so zbirali baker in druge kovine za bivšo c. kr. kovinsko centralo, naj priglasijo nemudoma svoje zaloge pri »Prehodnemu gospodarskem uradu« (Turjaški trg šte. 1, II. nadstropje, ki bo določil nadaljnje razpolaganje s kovinami.

— **Najdeni vojaški spisi in listine.** Po umiku armade preko naših pokrajin se je gotovo med drugimi stvarmi dobilo dokaj spisov, listin, dnevnikov, in podobnega. Naproša se vse občinstvo po mestih in na deželi, da naznani podpisanimu poveljstvu, kje da se nahaja kaj takih spisov shranjenih oziroma nam da iste na razpolago. Posebno bi se potrebovalo spise in dnevnikove bivših višjih poveljstev nekdanje avstrijske armade. Rabj se te

podatke nujno in v zelo važen namen. — SHS štacijsko poveljstvo v Ljubljani.

— **Previdnost na Spodnjem Štajerskem!** Iz krogov Narodne vlade se nam poroča: Po Spodnjem Štajerskem se pojavljajo med ljudstvom razni elementi, ki sejejo med narod nezadovoljnost proti Jugoslaviji. Pribijemo, da so ti ljudje ali odstavljeni uradniki nemške narodnosti ali pa drugi došleci iz nemške Štajerske. Ljudstvo se svari pred takimi notranjimi sovražniki naše države. Dolžnost vsakega zavednega Jugoslavana je, da vsako huiskanje proti naši državi in širjenje nezadovoljnosti med ljudstvom na mestu z vso odločnostjo zavrne in dotičnika takoj bodisi županstvu, bodisi orožništvu ali sodnji ovadi. Pometimo pa svoji zemlji z vsemi elementi, ki rujejo zoper novi red.

— **Iz Kandije pri Novem mestu.** Gospod Josip Zurec v Kandiji pri Novem mestu nam je pisal na naš dopis, ki se je tikal njegove osebe, da so obdolžitve proti njemu neopravičene. Županoval je dolgo let v velikih občini in se trudil za nje dobrobit. Če bi občani videli take napake pri njem, bi mu ne bili zaupali. Priobčujemo lojalno to njegovo izjavo po vsebini.

— **Okrajna bolniška blagajna v Mariboru.** Poverjeništvu za socialno skrb je odstavilo dosedanji odbor te blagajne ter imenovalo komisarjem prof. Favaja, njegovim namestnikom uradnika Močnika. Isto poverjeništvu je odstavilo odbor okrajne bolniške blagajne v Celju in imenovalo komisarjem sodruga Ign. Sittarja iz Trbovelj in sodruga Sterna za njegovega namestnika.

— **Brata išče.** Kdo kaj ve o mojem bratu Alojziju Hrovat, doma v Logu pri Žagi. Služil je pri saperjih, stotinja 1/29, ter je bil meseca oktobra v neki tolniščnici v Ptuj. Kdor kaj ve, naj blagovoli sporočiti na naslov Jožef Hrovat, Ljubljana, Hradskega vas št. 37 (pri gosp. Hlebšu).

— **Odkritje razbojniške celine.** Razbojništva, tatvine in ulomi so v Zagrebu na dnevnem redu. Po večerih se klatice po mestu razni uniformirani banditi ter plenijo po nišah, ulomljajo v trgovine in ogrožajo javni mir. Redarstvo se je energično vrglo na sled teh banditov in posrečilo se mu je, da je odkrilo na mestni periferiji to roparsko »centralo«. Tam so našli redarji celo zalogo pušk, nabojev, bomb itd. Prijeli so tudi nekatere lopove in neko žensko, ki jim je dajala zavestišče.

— **»Jadran«, francosko-angleški dnevnik** prične s 15. t. m. izhajati v Splitu. Njegov namen je, seznanjati francosko in angleško javnost o dalmatinskih razmerah in italijanskem gospodstvu v Dalmaciji.

— **»Slobodna Srbija — Libre Serbie«,** ki je izhajala v Ženevi je prepovedal razširjati beograjski ministrski svet, ker je zastopala separatistične protidržavne interese. List vzdržuje baje črnogorski kralj Nikita.

— **»Mercantile«,** društvo za trgovino in obrt se je ustanovilo na Reki. Društvo razpolaga z glavnico treh milijonov kron.

— **Pomanjkanje premoga v Pragi.** Tudi v Pragi primanjkuje premoga. Včeraj so zmanjšali promet cestne železnice. Prihodnje dni bodo popolnoma ustavili odajajo plina.

— **Poštni promet z Galicijo in Ukrajino** ustavljen. Poštno in brzojavno ravnateljstvo javlja, da je ustavljen ves poštni promet z vzhodno Galicijo in Ukrajino.

— **Finančna odredba češkoslovaške države.** Iz Prage poročajo: Finančni minister je izdal naredbo, ki prepoveduje glavnemu zavodu Avstroogrške banke lombardiranje vojnega posojila v Čehoslovaški republiki.

— **Rekonvalescentni dom za žene na Dunaju.** Te dni so otvorili na Dunaju rekonvalescentni dom za žene in dekleta ter ga oddali javnosti. Dom je v vsakem oziru moderno urejen ter bo služil za popolno ozdravljenje žen ter deklet po težkih boleznih in porodih. Rekonvalescentinje bodo ostajale v domu dva do štiri tedne, kot bo že potreba. Ta dom je velik kulturni napredek Dunaja.

— **Brezposelnost dunajskih pekov.** Urad za brezposelne dunajske peke je dal pretečeni tédén 2200 brezposelnim državno podporo. Razen tega se oglašja dnevno po petdeset novih. Ker ima na Dunaju sedaj samo 1000 pekovo delo, je sedaj večina pekovskih pomočnikov brez posla.

— **Oddaja orožja v Nemški Avstriji.** Vlada Nemške Avstrije bo v kratkem objavila razglas, kjer zahteva, da odda civilno prebivalstvo vse orožje.

— **Nemški listi so prinesli sledeče naznanilo.** »Državni urad za vojaške zadeve na Dunaju je odredil, da imajo priglasiti uslužbenci bivše avstro-ogrške armade (častniki, moštvo, civilni uradniki, moške in ženske pomožne moči itd.) vse zahteve za odškodnino radi izgub na opremi itd. ki so jih utrpeli med vojno, pri likvidujočem vojnem ministrstvu (ministrstvo za domobranstvo).« Vsled tega naj vpošljejo pripadniki bivše c. in kr. skupne vojske tozadevne vloge likvid. vojnemu ministrstvu (liquidierendes Kriegsministerium) a oni bivšega c. kr. domobranstva likvid. min. za domobranstvo (liquidierendes Ministerium für Landesverteidigung) na Dunaju.

Vseslovenska strank. konferenca.

se bo vršila v nedeljo, dne 19. t. m. točno ob 9. dopoldne v malj dvorani »Mestnega doma« (vhod z desne strani, I. nadstropje) z označenim dnevnim redom. Poleg izvo-

ljenih delegatov lahko pridejo tudi zaupniki iz posameznih krajev, kjer ni politične organizacije.

Zadnje vesti.

Dr. Breje predsednik narodne vlade v Ljubljani.

Belgrad, 16. jan. Na predlog ministrskega sveta v Belgradu je imenoval regent Aleksander dr. Brejca za predsednika, a dr. Zerjava za podpredsednika pokrajinske vlade v Ljubljani. Imenovana sta dobila nalog, da predložita točen predlog o imenovanju poverjenikov za sledeče štiri resorte: notranje zadeve, pravosodje, uk in bogočastje in narodno gospodarstvo. Poverjenika za socialno skrb bo imenoval minister za socialno politiko.

Konflikt med Italijani in ostalimi zavezniki na Reki.

Reka, 15. januarja. Na Reki na Adamičevem trgu je prišlo do prave bitke med Italijani z ene in Angleži, Francozi in Američani z druge strani. Fovori se, da oddidejo Italijani z Reke. Že sedaj jih je mnogo manj kot poprej, a manj kot drugih ententinih vojakov. Angležev in Francozov prihaja vedno več na Reko.

Stavka legionarjev v Moravski Ostravi.

Moravska Ostrava, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Poljski legionarji v Moravski Ostravi so danes začeli stavkati, ker so mesto dosedanjih štirih kron dobili le eno krono mezde.

Srbija ima 8 milijard škode vsled vojne invazije.

Zagreb, 15. jan. (Lj. k. u.) (Brezžično.) Kakor poročajo iz Zagreba, znaša škoda, ki jo ima Srbija vsled invazije avstro-ogrskih, nemških in bolgarskih čet, približno 8 milijard. V spremstvu več francoskih in angleških častnikov je dospel danes francoski general Berthelany iz Soluna v Budimpešto z angleškim majorjem Smithom. S predsednikom Mihaelom Karolyjem je bila daljša konferenca. Predsednik Karolyi je generalu obširno oslikal položaj Ogrske in protestiral proti kršitvam pogodbe za premirje.

Boji med Poljaki in Rusi.

Berlin, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. kor. urad poroča: Iz Varšave se javlja: Med Poljaki in ruskimi boljševiki se vrše boji. V vilenskem okraju je mnogo vasi v plamenih. Poljske čete so se morale pred premočjo boljševikov umakniti.

Nemiri na Sedmograškem.

Budimpešta, 15. januarja. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Poveljnik rumunskih okupacijskih čet v Kološvaru je danes dopoldne dal aretirati višjega vladnega komisarja za Sedmograško, Apathyja. Budimpeštanska komisija za premirje je takoj protestirala pri voditelju vojaške komisije alirancev v Budimpešti. Apathyja so aretirali pod pretvezo, da je v Kološvarskem komitatu prišlo med Madžari in Rumuni do spopadov in je bilo ubitih devet oseb. Po mnenju poveljnika okupacijskih čet je višji vladni komisariat nahujskal prebivalstvo k odporu. Rumunski general je poleg tega naročil kontribucijo 900.000 kron, ki jih je treba tekom 24 ur plačati.

Spor med Bulgarijo in Turčijo.

Dunaj, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: »Reichspost« javlja iz Carigrada: Bolgarski poslanik je zapustil Carigrad. Bolgarskega konzula v Smirni so pozvali, naj zapusti mesto. Med Bolgrijo in Turčijo se je pojavil nov spor v vprašanju Odrina in ozemlja Marice. Prekinjenje diplomatskih odnošajev med Bolgrijo in Turčijo je samo formalnost, ker se ne moreta niti Turčija niti Bolgarija sedaj vojskovati, in ker se bodo vsa sporna vprašanja rešila na mirovni konferenci. »Reichspost« javlja dalje, da so Italijani dne 11. decembra zasedli avstrijsko poslaništvo, konzulat, avstrijske šole in bolnico.

Liebkecht aretiran.

Dunaj, 15. januarja. (Lj. k. u.) »Achtuhrblatt« poroča, da so v Lipskem aretirali Liebkechta.

Dogodki v Nemčiji.

Berlin, 15. jan. (Lj. k. u.) Kakor poroča »Vossische Zeitung«, poteka oddaja orožja popolnoma mirno. Zapor so zvečer zopet dvignili; ostalo je le nekaj varnostnih straž po cestah. — Po »Lokalanzeigerju« se je danes nadaljevalo s preganjanjem Špartakovcev z berlinskih cest. Železničarsko stavko so prepre-

čili, ker so delavci, v nasprotju z navodili, ki so jih dali radikalci, zopet začeli delati, pač pa traja stavka na nadulčni železnici. Pogajanja so se včeraj vršila ves dan, zediniti pa se niso mogli. Najbrže se bo danes popoldne posredovalni urad berlinskega obrtnega sodišča pečal s tem vprašanjem.

Berlin, 15. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Včeraj je prišlo do novih spopadov in streljanja. Špartakovci so na Kaiserin Augusta-Strasse prevrnili nekaj vozov cestne železnice in napravili barikade. Vladne čete so energično nastopile in so na Friedrichstrasse in na Wilhelmstrasse otvorile ogenj na upornike in jih obmetavale z ročnimi granatami. Tudi proti poslanski zbornici je bilo odanih nekaj strelcev. V Moabitu je bil včeraj mir.

Berlin, 15. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Obitelj Liebknechtova je bila aretirana. Govori se, da sta Liebknecht in Rosa Luxemburgova pobegnili v Lipsko.

Berlin, 15. januarja. (Lj. k. u.) »Vossische Zeitung« javlja iz Vratislave, da so tam izbruhli boljševiški nemiri.

Na mednarodno delavsko konferenco.

Haag, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Henderson je došel v Pariz, odkoder odpotuje v Švico na mednarodno delavsko konferenco.

Priprave za mednarodno delavsko konferenco.

Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Artur Henderson je imel danes dopoldne z Huysmansom daljši pogovor. Sporazumela sta se popolnoma o rešitvi vprašanja, ki se bodo predložila medzavezniški konferenci delavcev. Na vprašanje, kako se bo ravnilo na delavski konferenci s sovražniki, je odgovoril Henderson: »K delavski konferenci bomo dopustili Nemce in tudi vse druge sovražnike, ker smo jih povabili. Ako smo izjavili, da se morajo posamezne osebe ali vlade kaznovati za zločine gusarstva in za opustošenja, je to samo sredstvo, da se zabranijo v bodoče taki zločini. Postaviti moramo delavstvo brez razlike narodnosti na ono mesto, ki mu pristojta. Ustvariti moramo svetovno pogodbo o svobodi dela.« Henderson je dostavil, da se mora posvetovati z Albertom Thomas Vanderveldom in Jouhauxem o različnih ciljnih konferenca. Najvažnejša cilja konference sta omejitev oboroževanja in ustvaritev svetovne pogodbe za svobodo dela.

Priprave za prvo skupno mirovno sejo.

Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Danes popoldne so se zbrali v ministertvu za zunanje stvari tajništvo in poblaščenca zavezniških velesil, da pripravijo vabila za prvo skupno sejo, ki bo v soboto. Način posvetovanja bo, kakor poroča »Temps« tale: pogajanja bodo vodili zastopniki petih velesil. Pooblaščenca teh velesil se bodo sestali v komitejih; vsak komitej se bo zase posvetoval o posameznih tvarinah. Ti komiteji bodo sprejemali izjave zastopnikov malih držav. Sklepi teh komitejev bodo nato predloženi predsednikom delegacij vseh sil, ki naj jih odobrijo. O poljskem vprašanju se bodo kmalu posvetovali.

Francoski poslanik v Pragi.

Praga, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Francoski poslanik v Pragi, Clemens Simon, je predal danes opoldne predsedniku Masaryku svoje poverljivo pismo. Predsednik Masaryk je nagovoril poslanik nastopno: »Francija, ki je prva pripoznala čehoslovaško državo in ki je prva dovolila, da more juška čehoslovaška vojska bojevati se na strani francoske vojske, je želela, da bo kot prva država oficijelno zastopana v Pragi. Srečen sem, da so meni poverili zgodovinsko nalogo, da zastopam v Pragi francosko republiko. Čehoslovaški narod, čeprav zatiran, se ni nikoli odrekel svojim pravicam. Sedaj je Francija s pomočjo svojih zaveznikov zmagala in dosegla vašo osvoboditev. Francija bo srečna, da bo živela vedno v prijateljskih stikih s čehoslovaškim narodom, ki je leta 1870. protestiral proti odcepitvi Alzacije Lotaringije. Naš odgovor na ta protest je: Alzacija Lotaringija je zopet naša in vi ste osvobojeni.« Poslanik je nato predal predsedniku Masaryku svoje poverljivo pismo. Predsednik je odgovoril med drugim: Gospod poslanik! Vaša oseba in Vaša oblast sta zgodovinskega pomena. Potem, ko so bili diplomatski odnošaji naše dežele z drugimi narodi preklajeni več sto let, je Vaš prihod znamenje našega preporeda. Naša ljubezen do Francije, dokazana leta 1870. se bo tudi razodela v odnošajih

našega naroda, vlade in moje osebe do Vas.« Na povratku je množica priredila poslaniku Simonu zopetne viharne ovacije.

Obravnava proti morilcu Jauresa.

Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Obravnava proti Villainu, morilcu Jauresa, bo 24. marca t. l.

Luksemburška kraljica se odpovedala prestolu.

Luksemburg, 15. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Velika vojvodina Marija Adelheid se je odpovedala prestolu. Njena sestra Charlotte, ki bo sedaj zasedla prestol, bo danes prisegla pred odposlanstvom zbornice.

Wilsonova poslanica kongresu.

Washington, 15. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Poslanica predsednika Wilsona kongresu se glasi takole: Ne morem dovolj resno zahtevati, naj dovoli kongres denarna sredstva, ki jih je zahteval Hoover za svoje prehranjevalno delo. To je sedaj ključ k položaju v Evropi in k rešitvi mirovnega vprašanja. Boljševizem prodira vedno bolj proti zapadu in zastruplja Nemčijo. Ne more se ustaviti s silo, ampak z živili. Vsi vodilni gospodje, s katerimi sem se posvetoval, menijo, da je skupno delovanje v tej zadevi neobhodno potrebno. Denar se ne bo uporabil za živila, namenjena za Nemčijo; Nemčija si lahko sama kupi živila. Denar se bo uporabil, da se financira prehrana Poljske, osvobojenih narodov bivše avstro-ogrške monarhije in našega zaveznika na Balkanu. Prosim vas, da predložite stvar čimprej kongresu. Ne vemo, kako bi našli dovolj moči, da ščitimo mir, ako ne uporabimo tega sredstva, da odvrnemo tok anarhizma.

Zastopnik Wilsonov v Evropi.

Kopenhagen, 14. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Predsednik Wilson se bo približno v dveh tednih vrnil v Ameriko. V Evropi ga bo zastopal ameriški vojni minister Baker.

Nemiri na Portugalskem.

Madrid, 14. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Potniki iz Portugalske poročajo, da so v zadnjih dneh na Portugalskem, posebno v Oportu izbruhnili resni nemiri. Bilo je več bojov, in je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih.

Shodi.

Skraini čas je, da organiziramo vse moči, da dobe delavske zahteve ono moralno zaslombo, katera edino odločuje o uspehu. Zato mora biti vsak delavec organiziran, zato morajo vzrasti v vsih zunanjih okrajih ljubljane močne politične organizacije.

Za soboto, dne 18. t. m. ob 7. uri zvečer se vrše v ta namen sledeči shodi:

Trnovo-Krakov: v gostilni pri Breskvarju. Poročata sodruga Dr. Korun in Krašovec.

Vič-Gilince: v gostilni »Amerika«: Poročata sodruga Zora in Tomc.

Šiška: v gostilni »pri Štirnu«, Poročata sodruga Inž. Štebi in Tomc.

Meste: v gostilni »pri Terčku«, Poročata sodruga Kopač in Celešnik in sedružica Štebi.

Dnevni red teh shodov:

1. Politični položaj in delavstvo.
2. Ustanovitev podružnice.
3. Veličev odbora.

Sodrug! Skrbite, da bodo shodi dobro obiskani in da se prijaviijo politični organizaciji vsi dosedaj še neorganizirani.

V redello, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v »Mestnem domu« velik ženski shod. Natančneje o tem shodu sledi.

Jesenice. Tukajšnja podružnica »Svobode« priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v Jelenovi dvorani na Savi predavanje. Govori sodrug Fran Erjavec o »Demokratizmu in Jugoslaviji« Vstopnica za člane 20 v., za nečlane 30 vin. Dobiček je namenjen društveni knjižnici.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne V narodnem gledališču se prčne baletna šola, kamor se sprejemajo otroci od osmega in gospodične od 14 leta dalje, da se izuče za balet slovenskega narodnega gledališča. R flektranti naj se zglase v gledališki pisarni in s cer najkasneje do 20 t. m. — Šolo vodi plesni mojster g. Vlček proti zmernemu honorarju — V četrtek, 16. t. m. komedija W. Perzynski: Lahkomiselna sestra" dopoldne ob pol 3. izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. gledališka igra »Laterna« izven abo-

nementa. — V petek, 17. t. m. opereta Cornevilleški zvonovi" za abonement »A«. V soboto, 18. t. m. ob pol 8. zvečer Vojnovičeva drama »Smrt majke Jugovičev« izven abonementa. — V soboto se vprizori »Smrt majke Jugovičev« v proslavo 60-letnice enega največjih jugoslovanskih pesnikov Ivo Vojnoviča V naslovni vlogi nastopi po dolgem času zopet enkrat na slovenskem odru Zofija Borštnik-Zvonarjeva. Vodstvu gledališča se je posrečilo pridobiti to našo domačo, prvo umetnico zopet za naš oder, kar je brez dvoma velika pridobitev za razvoj naše drame. Zofija Borštnik Zvonarjeva je danes širom cele domovine poznata in gotovo je sprejme tudi naše občinstvo z vso ljubeznijo in spoštovanjem vrednim njenega umetniškega delovanja. — Ržijo predstave vodi g. Hnko Nučič.

Aprovizacija.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 17. t. m. od 8. do pol ene ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko. Kdor ne pride h komisiji, ali ne pošlje koga drugega po karte, jih tudi na magistratu ne bo dobil, ako ne prinese potrđilo hišnega gospodarja, da je bil bolan ali po nujnih opravkih zadržan.

Meso na rdece izkaznice B Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 17. t. m. in v soboto, dne 18. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v petek, dne 17. t. m. popoldne od 3 do pol 4 štev. 1 do 200, od pol 4 do 4 štev. 201 do 400, od 4 do pol 5 štev. 401 do 600, od pol 5 do 5 štev. 601 do 800, od 5 do pol 6 štev. 801 do 1000. V soboto, dne 18. t. m. popoldne od 1 do pol 2 štev. 1001 do 1200, od pol 2 do 2 štev. 1201 do 1400, od 2 do pol 3 štev. 1401 do 1600, od pol 3 do 3 štev. 1601 do 1800, od 3 do pol 4 štev. 1801 do 2000, od pol 4 do 4 štev. 2001 do 2200, od 4 do pol 5 štev. 2201 do 2400, od pol 5 do 5 štev. 2401 do konca.

Meso za gostilničarje in zavode bo oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 17. t. m. od 1 do 3 popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Čebula za VI okraj. Stranke VI. okraja dobe čebulo v petek, dne 17. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8 do 9. štev. 1 do 400, od 9. do 10. štev. 401 do 800, od 10. do 11. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kg stane 1 krono.

Čebula za VII. okraj. Stranke VII. okraja dobe čebulo na zelena nakazila za krompir v petek, dne 17. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije po naslednjem redu: od 2. do 3. pop. štev. 1 do 300, od 3. do 4. štev. 301 do 600, od 4 do 5. štev. 601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kg stane 1 krono.

Čebula za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja dobe čebulo na zelena nakazila za krompir v soboto, dne 18. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije po naslednjem redu: VIII. okraj od 8 do pol 10. dopoldne, IX. okraj od pol 10. do 11. ure. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kg stane 1 krono.

Razno.

* **Koliko je potreboval avstrijski cesarski dvor?** Kakor je znano, je bil princ Windischgrätz eden prvih zapnikov bivšega avstrijskega cesarja in njegov vpliv v vseh ozirih je bil velikanski. Kako je ta princ gospodaril z državnim imetjem, prihaja zdaj po preiskavi državnih arhivov bivše podonavske monarhije zvešto na dan. V vsej Avstro-Ogrski so bile uvedene živilčne izkaznice. Izvzet je bil seve cesarski dvor in njegovo nameščeno uradništvo, za kar je zahteval princ Windischgrätz mesečno skoro 600.000 kilogramov raznih živil, češ, v poštev prihaja 14.000 dvornih oseb, dočim jih je bilo določenih v proračunu le 2000. Kako je mogla potem ta gospoda poznati posledice in gorje vojne? Toda, usoda se je že maščevala nad njimi.

* **Zrtve španske bolezn.** Nova »španska bolezen« je zahtevala po vsem svetu zelo mnogo žrtev. Tako je — po poročilih listov — umrlo v Združenih državah Severoameriških v zadnjih desetih tednih za njo 350.000 civilistov in 25.000 vojakov. — Na Dunaju vlada v zadnjem času suho vreme, ki je zelo pripomoglo k zmanjšanju hripinih žrtev. Število teh zaenkrat vedno pada. Se v drugem tednu decembra je znašalo število umrlih oseb 680; v tretjem tednu že 200, v zadnjem tednu minulega leta le 155 in od tega je umrlo 83 oseb vsled pljučnice. Toda posledice hripe se kažejo na zvečanju umrljivosti pri srčno in pljučno bolnih. Radi srčnih bolezn umira sedaj tedensko do 100, vsled tuberkuloze pa 160 oseb. Vsak četrtri slučaj smrti je na Dunaju: tuberkuloza. Celotna umrljivost je padla na 17 od 1000; približala se je s tem normalnemu stanju. Ali umrljivost je še vedno za 100 procentov večja od števila porodov . . .

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Zveza bolniških blagajen na slov. ozemlju s sedežem v Ljubljani.

Vabilo

na
ustanovni občni zborZveze bolniških blagajen na slov. ozemlju
s sedežem v Ljubljani

ki se bo vršil

v nedeljo 2. in event. v ponedeljek
3. februarja 1919 v zborovalnici in po-
svetovalnici na mestnem magistratu v
Ljubljani. Začetek obakrat ob 9. dop.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in nagovor predsednika pri-
pravljalnega odbora.
2. Določitev poslovnika zboru.
3. Volitev predsedstva zboru (1 predsednika,
2 namestnikov, 2 zapisnikarjev),
4. Volitev dveh komisij za predlaganje kan-
didatov v načelstvo, nadzorstvo in razsodišče.
5. Poročilo o pripravljalnih delih in o stanju
blagajne.
6. Razlaga Zvezinih pravil in sklepanje o njih.
7. Sklepanje o poslovniku Zveze.
8. Sklepanje o rednih in enkratnem izred-
nem prispevku za Zvezo.
9. Sklepanje v smislu zadnjih dveh od-
stavkov v § 2. Zvezinih pravil.
10. Predlogi in nasveti.
11. Volitev v načelstvo, nadzorstvo in raz-
sodišče.
12. Delavsko nezgodno in bolniško zava-
rovanje v novi državi.

Število odposlancev, ki jih smejo odposlati posa-
mezne bolniške blagajne (bratovske skladnice), določajo
Zvezina pravila. Dostop na zbor imajo le odposlanci že
včlanjenih blagajen (bratovskih skladnic). Pristopijo lahko
vse okrajne, obratne, stavbne, združne in društvene bol-
niške blagajne ter bratovske skladnice v območju Na-
rodne vlade SHS v Ljubljani. Podrobnejša pojasnila
daje ustno ali pismeno Okrajna bolniška blagajna v
Ljubljani, Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje, ki razpo-
silja tudi pravila in potrebne tiskovine.

Ljubljana, 31. decembra 1918.

Za načelstvo Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani
kot proponenta:M. Rožanec s. r.,
načelnik.J. Kocmur s. r.,
tajnik.

**Miši, podgane,
stenice, ščurki!**

Izdelova-
nje in raz-
pošiljatev
preizkuše-
nega radi-
kalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak
dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5;
za ščurke K 5—; tinktura za stenice K 2, posebna
močna tinktura K 5—, uničevalec moljev K 2; prašek
proti mrčesom K 2— in K 4—; tinktura za človeške
uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za
uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham
K 1-50; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti
mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3;
Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa
M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

Popolno belo platno

morete dobiti z uporabo našega izbornega luga
prašek za platno. Velik prihranek in malo truda
pri pranju. 1 zavojev 150 gr. K 1, 450 gr. K 2-50.
Najmanj se more naročiti 10 zavojev!
Pri naročilu 5 kg popust! — Razpošilja se po pov-
zetju. Prodajalci dobe popust.

Zavod za izvoz M. JÜNKER,
Zagreb 40. Petrinjska 3/III. Telef. 23-27.

Agitirajte za soc. dem. časopisje!

Okrajna bolniška blagajna
v Ljubljani.Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob
nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Breskvar Viktor, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od 1. do 2. popoldne.

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1.
opoldne.Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska
cesta 18.Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v bla-
gajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svojci vkolikor so opravičeni do zdravniške
pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da dobe nakaznico za
zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni
zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdrav-
niki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se iz-
plačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se za-
radi bolezni ne morejo zglasiti sami, mora priglasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja
dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Aksijski kapital K 20,000.000.
Rezerve K 3,500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič,
Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestov-
vanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni
davek plača banka iz svojega.KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in
srečke razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemski mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih
Rezervni zaklad nad K 1,100.000.3 1 | 0 |
4 | 0 |

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —